

OPSCHRIFT

Vergadering van 17 december 2018

Besluit nummer: 2018_GR_00889

Onderwerp:

Overheidsopdracht van diensten - Procesbegeleiding en opmaak van een nota 'Water in de stad Gent' - Globale nota 'Water in de stad Gent' en Waterplan - Kennisneming

Beknopte samenvatting:

Aan de gemeenteraad wordt gevraagd kennis te nemen van de globale nota 'Water in de stad Gent' van de Vlaamse Waterweg nr, Havenlaan 44, 3500 Hasselt, en de Stad Gent, en het erbij horende Waterplan.

Het college van burgemeester en schepenen keurt de globale nota 'Water in de stad Gent' van de Vlaamse Waterweg nr, Havenlaan 44, 3500 Hasselt, en de Stad Gent, en het erbij horende Waterplan goed, alsook de afspraken met betrekking tot de aanleg van groene vooroevers en waterparken enerzijds en het uitdoofbeleid anderzijds.

Bevoegd: Filip Watteuw

Betrokken:

- Daniel Termont
- Tine Heyse
- Sven Taeldeman

Bestemd voor:

- Commissie Openbare Werken, Mobiliteit en Stedenbouw

DE GEMEENTERAAD

AANHEF

De volgende bepalingen zijn van toepassing inzake de bevoegdheid:

Het Gemeentedecreet van 15 juli 2005, artikel 42, § 1 en 57, § 3, 4°.

De beslissing wordt genomen op grond van:

Het samenwerkingsprotocol visie "Water in de Stad" (WidS), goedgekeurd bij gemeenteraadbesluit van 22 januari 2018.

Bijgevoegde bijlage(n):

- WIDS - Gezamenlijke beleidsvisie DVW + Stad
- WIDS - Gezamenlijke beleidsvisie - beelden
- WIDS - Gezamenlijke beleidsvisie - snedes
- WIDS - Gezamenlijke beleidsvisie - schemas
- WIDS - Aanmeerkaart
- WIDS - Oeverkaart
- WIDS - Vaarkaat

MOTIVERING

Het water in de stad Gent vormt een belangrijk stedelijk gegeven, zowel voor De Vlaamse Waterweg nv, Havenlaan 44, 3500 Hasselt (DVW - voorheen Waterwegen en Zeekanaal nv) als waterwegbeheerder, als voor de Stad. De Stad Gent en DVW vervullen als overheden een complementaire taak om zo de veiligheid, de waterhuishouding, het functioneel en recreatief gebruik, de commerciële invulling en het medegebruik door de burgers, de belevingswaarde en de beeldwaarde van de waterwegen te optimaliseren.

De Stad Gent heeft het studiebureau Omgeving cvba, Uitbreidingstraat 390 te 2600 Berchem, aangesteld voor de procesbegeleiding en opmaak van haar interne nota 'water in de stad' en voor de procesbegeleiding bij de globale nota van DVW én de Stad Gent.

De Stad Gent heeft haar interne visie 'Water in de Stad' opgemaakt en deze werd goedgekeurd door het college van burgemeester en schepenen op 9 februari 2017.

De Vlaamse Waterweg heeft haar interne visie 'Water in de Stad Gent' opgemaakt en deze werd goedgekeurd in de raad van bestuur op 13 april 2016.

Om het huidig gebruik en de toekomstige functies op en langs het water op een gerichte en duurzame wijze te sturen, was er nood aan een geïntegreerde visie.

De voorliggende beleidsvisie vormt het resultaat van een intens samenwerkingstraject waarbij De Vlaamse Waterweg nv en de Stad Gent, elk vanuit hun eigen taakstelling, ambities en doelstellingen tot een geïntegreerde visie zijn geëvolueerd, van toepassing op het Gentse grondgebied.

Met deze visie wensen de partners De Vlaamse Waterweg nv en de Stad Gent bepaalde bestaande functies te versterken, gebruiken te clusteren, gericht functies te spreiden en nieuwe projecten vanuit een stedelijk en toekomstgericht perspectief de nodige ontwikkelingsmogelijkheden te geven. Elk project dient een versterking te zijn van het stedelijk, ecologisch of economisch evenwicht binnen de Stad Gent, met oog voor de belangen van alle actoren en uiteraard steeds rekening houdend met het aspect waterbeheersing, het blijvend stimuleren van mobiliteit via het water en het kwalitatief interageren met de landzijde. Daarenboven vormt het water een uitgesproken beeldbepalende en landschappelijke component van de stedelijke en de natuurlijke ruimte.

Inhoud beleidsvisie

Water omvat als ruimtelijke en functionele structuur een brede waaier aan functies, gaande van economie, mobiliteit en waterbeheersing, over ecologie tot wonen en recreëren. De beleidsvisie beschrijft in een eerste deel deze **thematische hoofdstukken en ambities**. Deze krijgen telkens een afzonderlijk hoofdstuk (ruimte voor water, mobiliteit, economie, verblijven, ecologie)

- Een eerste generieke doelstelling, geldend voor elke waterruimte op Gents grondgebied, betreft het behoud en het creëren van **ruimte voor water** en daaruit volgend klimaatadaptatie. Deze doelstelling beoogt de stad Gent te beschermen en te behoeden voor overstromingen en wateroverlast. Tegelijkertijd wordt hiermee ook een bijdrage geleverd om verdroging en hittestress te milderen.
- Aanvullend op het bestendigen en de versterking van de volumetrie vraagt deze beleidsvisie ook ruimte voor toekomstgericht bewegen op en langs water. **Mobiliteit** is op heden een bijzonder actueel en acuut thema. De decennialange focus op gemotoriseerde en individuele mobiliteit op land heeft zijn limieten bereikt waardoor alternatieven gezocht moeten worden. Watervervoer moet samen met andere duurzame vervoersmodi een toekomstgericht alternatief vormen.
- Vervolgens spreekt deze beleidsvisie zich uit over de **economische waarde** van de waterweg. Vele duurzame economische ontwikkelingen hebben een belangrijke connectie met water, inclusief transport en logistiek.
- Aansluitend op de economische invalshoek omvat de vierde thematische ambitie de wens van mensen om te **verblijven op het water**. Dit betreft een visie rond wonen, werken en recreëren op het water alsook een duidelijk kader rond tijdelijke innames van water voor activiteiten.
- Een laatste generieke ambitie voor zo goed als het volledig waternetwerk is de functie van de waterloop als onderdeel van een **ecologische structuur**. Water vormt namelijk een belangrijke ecologische ader voor de stad van morgen.

In een tweede deel volgt de specifieke omschrijving van de verschillende Gentse waterruimtes. Er worden **tien stedelijke waterruimtes** gedefinieerd, telkens bezitten ze een eigen karakter, gebruik, historiek of ander vorm van samenhang, doch worden deze op een gelijkwaardige wijze beschreven.

Tot slot bevat de beleidsvisie een **waterplan**, bestaande uit een aanmeerkaart, een oeverkaart en een vaarkaart. Deze kaarten bezitten een hoge graad van detail en zijn een grafisch meer gedetailleerde verdieping van de omschreven thematische of gebiedsgerichte ambities.

- Het aanmeerplan geeft aan waar er door welke type boot kan aangemeerd worden.
- Het oeverplan geeft aan hoe de oevers ingevuld worden
- Het vaarplan geeft aan waar gemotoriseerd vaarverkeer wel/niet mogelijk is.

Statuut beleidsvisie

De visienota 'Water in de Stad' vult de visie op het waternetwerk uit Ruimte voor Gent aan en verfijnt die. Er worden in de visienota 'Water in de Stad' specifiek bijkomende voorwaarden uitgewerkt en toegevoegd omtrent onder meer volgende aspecten:

- Jaagpaden
- Gebruik van de waterlopen
- Vergroening van de waterlopen
- Bomenrijen langs waterwegen

- Watergebonden bedrijvigheid

Bij projecten en realisaties blijven de algemene doelstellingen en principes (o.m. inzake vergroening, groenklimaatassen en het fietsnetwerk) uit Ruimte voor Gent geldig, maar dient een gebiedsspecifieke afweging te gebeuren waarbij de randvoorwaarden uit de visienota Water in de Stad worden gerespecteerd.

De bij de visienota horende principesneden zijn louter indicatief en richtinggevend.

Alle bestaande verordende plannen (Ruimtelijke uitvoeringsplannen en BPA's) blijven onverminderd van toepassing ook wanneer ze uitspraken doen over de waterlopen.

Deze beleidsvisie is een vertrekpunt voor een verdere samenwerking tussen Stad Gent en De Vlaamse Waterweg NV. In de beleidsvisie worden namelijk verschillende actiepunten aangehaald, die in een later actieplan (met bijhorende prioriteringslijst) moeten worden uitgewerkt. Hiervoor zal een 'Kerngroep Water' worden opgericht, met vertegenwoordiging van de Stad Gent, De Vlaamse Waterweg, en eventuele andere betrokken partijen.

De globale visienota 'Water in de stad' wordt aan het college van burgemeester en schepenen voorgelegd ter goedkeuring, en aan de gemeenteraad ter kennisneming.

Bijkomende afspraken

Voor het aanleggen van groene vooroevers en waterparken werd door De Vlaamse Waterweg reeds gevraagd om in uitwerking van de visienota in te stemmen met een aantal principes in geval van uitvoering:

- Partijen zullen voor de aanleg van specifieke groene vooroevers en waterparken telkens voorafgaand overleg plegen en concrete afspraken maken teneinde de aandachtspunten (inclusief onderhoud achteraf) per specifieke locatie te bespreken en vast te leggen. Dit overleg zal geïnitieerd worden vanuit de nieuw op te richten Kerngroep Water. De Vlaamse Waterweg zal per locatie een vergunning opmaken waarin tevens de concrete voorwaarden zullen opgenomen worden.
- De Stad staat in voor de financiering, de aanleg en het later beheer en onderhoud (incl. zwerfvuilophaling) van de nieuwe aangelegde groene vooroevers en de waterparken. Het onderhoud wordt uitgevoerd conform de code van goede natuurpraktijk.
- De Vlaamse Waterweg staat in voor het (niet-) structureel onderhoud van de achterliggende / aansluitende (oever)constructie.
- In geval van mogelijke calamiteiten, zullen Stad Gent en De Vlaamse Waterweg spoedoverleg plegen. In geval de herstelling van de achterliggende / aansluitende oever(constructie) niet mogelijk is (of de herstellingskosten buitensporig oplopen) door de aanwezigheid van de groene vooroevers of de waterparken zal in wederzijds overleg beslist worden om de groene vooroevers of de waterparken plaatselijk en tijdelijk weg te nemen.
- De reden voor herstel van watergebonden infrastructuur zal steeds beoordeeld worden in functie van o.a. veiligheid en stabiliteit, doch niet in functie van de aanwezigheid van een groene vooroever of een waterpark.
- De Stad staat in voor de aanleg van de groene vooroevers en de waterparken op eigen risico en onder haar uitsluitende verantwoordelijkheid. De Vlaamse Waterweg kan niet

aansprakelijk gesteld worden voor schade die rechtstreeks of onrechtstreeks voortvloeit uit de ingebruikname van de zones door of de werken van de Stad.

- De Stad aanvaardt de zones die ze in gebruik wenst te nemen voor de aanleg van de groene vooroevers of de waterparken (projectmatig te bepalen) in de staat zoals ze zich bevinden zonder De Vlaamse Waterweg voor eender welk - al of niet zichtbaar - gebrek te kunnen aanspreken.
- Afhankelijk van de wijze waarop de groene vooroevers of waterparken worden aangelegd variëren de afspraken qua inspectie, niet-structureel en structureel onderhoud van de achterliggende / aansluitende oever(constructies):
 - Indien de Stad de groene vooroevers of waterparken op ruime afstand (min. 5 meter) van de achterliggende oever(constructie) voorziet, blijft De Vlaamse Waterweg instaan voor de inspectie, het niet-structureel en het structureel onderhoud van de achterliggende oever(constructie). Het structureel onderhoud wordt uitgevoerd volgens prioriteiten binnen De Vlaamse Waterweg en de beschikbaarheid van middelen.
 - Indien de Stad de groene vooroevers of waterparken aansluitend aan de achterliggende oever(constructie) inplant, of als er te weinig ruimte is tussen de groene vooroevers of waterparken en de achterliggende oever(constructie) geldt dat:
 - De Stad instaat voor de plaatsbeschrijving van de aansluitende oever(constructie) ter hoogte van de nieuwe aangelegde groene vooroevers en de waterparken.
 - De Stad zal om de 4 jaar een de plaatsbeschrijving opmaken en zal hiertoe het aangeleverde sjabloon van De Vlaamse Waterweg gebruiken. Deze plaatsbeschrijving bestaat uit visuele waarnemingen en vaststellingen. Deze worden tekstueel beschreven, gedocumenteerd met een uitgebreid fotoverslag en aangeduid op de door De Vlaamse Waterweg aan te leveren plannen van het type oever(constructie). Er wordt ook een vergelijking gemaakt met de voorgaande periodieke verslagen en opmerkelijke veranderingen worden specifiek vermeld. Concrete afspraken voor het bezorgen van de plannen, het sjabloon en voorgaande verslagen zullen gemaakt worden in het voorafgaand overleg tussen Partijen (voor de aanleg). De Stad zal het volledige verslag zo spoedig mogelijk overmaken aan De Vlaamse Waterweg. De Stad zal indien noodzakelijk de rand van de oever(constructie) voor de opmaak van de plaatsbeschrijving plaatselijk, gezoneerd en gefaseerd vrijmaken, opdat een visuele inspectie van de volledige oever(constructie) mogelijk is. Indien De Vlaamse Waterweg op basis van de plaatsbeschrijving oordeelt dat een bijkomende inspectie (eventueel met de inzet van een duiker) vereist is, zal de Stad hiervoor instaan. Indien de frequentie of de methodiek dient gewijzigd door richtlijnen van de Vlaamse overheid zal De Vlaamse Waterweg de Stad hiervan op de hoogte brengen.
 - De Stad zal De Vlaamse Waterweg informeren in geval van zichtbare schade aan de aansluitende / achterliggende oever(constructie)s ter hoogte van de aangelegde groene vooroevers en waterparken. Het herstel van de schade wordt uitgevoerd volgens prioriteiten binnen De Vlaamse Waterweg en de beschikbaarheid van middelen.

- De Stad instaat voor de extra kosten die gemaakt moeten worden bovenop de gebruikelijke kost voor het (niet-)structureel onderhoud van de waterweg of de aansluitende / achterliggende oever(constructie) ten laste van De Vlaamse Waterweg, wanneer dit niet op de gebruikelijke manier kan uitgevoerd worden als gevolg van de aanleg van de groene vooroevers en de waterparken. Dit element wordt reeds meegenomen in het overleg tussen De Vlaamse Waterweg en de Stad voor de aanleg van de groene vooroever (of waterpark). De Stad en de Vlaamse Waterweg lichten elkaar tijdig in over de eventuele meerkost. Als blijkt dat de meerkosten te hoog oplopen zal in onderling overleg tussen Stad Gent en De Vlaamse Waterweg beslist worden om de groene vooroever (of waterpark) tijdelijk en plaatslijk weg te nemen.

Daarnaast wenst De Vlaamse Waterweg nv een uitdoofbeleid op te maken voor (woon)vaartuigen die in Gent afgemeerd liggen zonder concessie/vergunning. De Stad wordt gevraagd De Vlaamse Waterweg nv hierin te ondersteunen.

Aan de gemeenteraad wordt gevraagd kennis te nemen van de door het college goedgekeurde globale visienota 'Water in de stad'.

**Op voorstel van het college van burgemeester en schepenen
Beslist het volgende:**

VOORSTEL

Artikel 1:

Neemt kennis van de bijgevoegde globale visienota 'Water in de stad' - gezamenlijke beleidsvisie De Vlaamse Waterweg nv, Havenlaan 44, 3500 Hasselt, en de Stad Gent, en het erbij horende Waterplan, opgemaakt door Omgeving cvba, Uitbreidingstraat 390, 2600 Berchem, in uitvoering van fase 2 van de overheidsopdracht van diensten 'Procesbegeleiding en opmaak van een nota 'Water in de stad Gent'.

BIJKOMENDE INFO BIJ HET BESLUIT

Departement Publieke Ruimte - Projectbureau Ruimte

Dit besluit kadert in volgende activiteit: PR40432 Nota 'Water in de stad'